ГОДИНА XXXVI. ЦЕТИЊЕ, у суботу 22. децембра 1907. БРОЈ 58.

Цијена:
За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упутницом, само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручиоцу, г. Вељку Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.
Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре.

Власник: Државна Штампарија — Излази суботом — Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Њ. СВЈ. КЊАЖЕВИЋ СТАНИСЛАВ

Тужни глас звона објавио је јутрос Црној Гори губитак једнога од чланова Узвишеног Владалачког Дома, губитак младог Књажевића Станислава. Овај тешки удар није само ранио срца узвишенијех Родитеља младога Књажевића и цијелог Владалачког Дома, него је дубоко потресао и душу сваког Црногорца до најсиромашније сељачке колибице, јер су Црногорци увијек дијелили добро и зло са својим обљубљеним и много заслужним Владалачким Домом. Што је радовало народ црногорски, радовало је и чланове Владалачког Дома, а што је растуживало Црну Гору, и Њих је растуживало. Они су увијек предњачили народу и у сретним данима и у његовим тешким тренутцима, а зато је и народ пажљиво пратио сваку појаву у Владалачком Дому и свакој се Његовој срећи радовао, а сваки Његов губитак сматрао губитком Црне Горе. Добро рече једном приликом Господар: „гдје Црну Гору боли, и Мене боли, а увјерен сам, гдје Мене боли да и Црну Гору боли“. Тако је било увијек у Црној Гори, тако је и данас, а тако ће бити и у будуће, док наших гора постоји и никаква сила то преврнути неће. Божје Провиђење, које шаље људима разна искушења, нека узвишеним Родитељима и цијелом Владалачком Дому удијели снаге и моћи, да издрже овај толико тешки удар, а у њиховој великој жалости нека их блажи и најискреније саучешће оданог и вјерног народа црногорског!

Књажевић Станислав, млађи син Њ. В. Књаза Мирка, родио се на Цетињу 17. јануара 1905. године. Са својим старијим братом Књажевићем Стеваном растао је млади Књажевић Станислав у Дому својих узвишених Родитеља а под окриљем свог Узвишеног Дједа и Бабе, који су Своје миле унуке неисцрпном љубављу обасипали. До јесенас млади Књажевићи били су потпуно здрави, док одједном не оболише од тифа. Болест се развијаше нормално и Књажевићи бијаху већ кризу пријешли, али се од пошљедица тешке болести слабо опорављаху. Особито Књажевић Станислав бијаше из дана у дан све слабији, те се најпослије Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија ријешише, да по савјету наших љекара и талијанског стручњака д-ра Филије, који је из Рима нарочито послан био, узвишеној Дјеци потраже лијека у промјени климе. 10. о. мј. пошла је Њ. В. Књагиња Наталија с Књажевићима у Боку, да ту с њима на Књажевском јахту проведе неко вријеме а преко зиме да се задржи у Улцињу. Међутим, мало дана иза доласка у Боку, стање здравља Књажевића Станислава и поред најревносније његе и заузимања од стране љекара, којима је био призват још и которски љекар д-р Верона, погорша се тако, да је оздрављење било искључено. Професор д-р Ешерих, позват из Беча, могао је на жалост ту претпоставку само потврдити, али је зато ипак за старијег Књажевића Стевана дао добријех нада. На глас о тешком обољењу Књажевића Станислава похитао је и Њ. В. Књаз Мирко у пратњи аџутанта г. Михаила Поповића у Боку, а назад два дана пошла је тамо и Њ. В. Књагињица Ксенија у пратњи министра војног г. бригадира Митра Мартиновића и остали су тамо до потоњег часа.

Књажевић Станислав преминуо је данас на јахту код Котора у $7^1/_4$ сати изјутра, а чим је тужни глас дошао на Цетиње, одмах га је звоно са „Табље“ народу огласило. Књажевска Влада извијестила је телеграфски све власти у земљи о смрти Књажевићевој и изјавила Највишу жељу, да депутације не долазе на погреб, јер су сва црногорска племена и онако већ овдје заступљена преко својих народних посланика. На Дворовима, страним посланствима и државним зданьима истакнуте су одмах заставе на по копља. Све радње се по вароши затворише, а грађанство у великим масама пошло је пред Двор, да Њ. Кр. В. Господару изјави саучешће. И чланови дипломатског кора одмах су похитали у Двор и у знак саучешћа записали се у књигу Њ. Кр. В. Господара и Њ. В. Књаза Мирка, а Њ. Кр. В. Књагиња Милена примала је цио дан грађанке, које су у великом броју на саучешће долазиле. С Цетиња пошле су у Котор двије депутације: једна од народних посланика одабраних од Народне Скупштине, а предвођена својим потпредсједником, а друга од четири виша чиновника као представника Књажевске Владе.

У данашњој сједници Народне Скупштине саопштио је предсједник одмах по отварању сједнице тужну вијест, која је задесила наш узвишени Владалачки Дом и Црну Гору губитком младог Књажевића Станислава и прочитао је депешу, којом Народна Скупштина изјављује у име своје и цијелог црногорског народа Њиховим Височанствима Књазу Мирку и Књагињи Наталији своје најтоплије саучешће. Предсједник је иза тога у знак жалости закључио данашњу сједницу, а Народно је Представништво одатле корпоративно пошло у Двор, те је и Њ. Кр. В. Господару изјавило своје саучешће.

*

Мртво тијело преминулог Књажевића Станислава доћиће вечерас на Његуше, ту ће преноћити, па ће сјутра око 11 сати приспјети на Цетиње и по подне у 3 сата бити погребено у дворској гробници.

СЛУЖБЕНИ ДИО

РАСПИС
СВИМА СУДОВИМА

Питање о законским пошљедицама, кад уговор куповине каквог непокретног добра није уређен и судом потврђен у смислу чл. 26. и 27. Оп. Имов. Законика, доста је заплетено и нејасно, ушљед чега ни судске пресуде нијесу гласиле вазда једнако, те су се, особито у пошљедње доба, учестале жалбе из народа и до Највишег мјеста противу истих, што је потписаном дало повода, да наредбом од 5. септембра ове године број 3143. обустави сваки поступак и суђење у парницама, које потијечу од уговора куповина непокретних добара, судом непотврђених, док то питање не ријеши у договору са Великим Судом.

Узевши у претрес тумачење свих законских наређења, која се односе на ово питање и која стоје у међусобној вези, као и мишљење потписаног по овом питању, у пленарној сједници Великог Суда дошло се до потпуног споразума, што је Велики Суд својим актом од 24. новембра ове године бр. 1397. саопштио овоме Министарству.

Полазна тачка тога нашег сагласног тумачења јесте разликовање стварних од дуговинских права (чл. 870. и 871. Оп. Имов. Законика).

Потпуно уређени купопродајни уговор, сачињен у смислу чл. 27. и потврђен у смислу чл. 26. Оп. Им. Законика стијече купцу стварно право на дотичну непокретну ствар, штитећи му је не само противу продавца него и против сваког трећег лица.

Уговор пак о некој купопродаји непокретности, када није уређен ни потврђен у смислу законских наређења, али већ извршен, или је према уговорним условима већ отпочето његово извршивање, па био он и нестављен на писмено, стијече купцу, у смислу чл. 871. у вези са чл. 494. и 906. Оп. Имов. Зак., дуговинско право против продавца, на основу којег купац има право да тражи у смислу чл. 836. Оп. Им. Законика, да продавац на-њ пренесе и стварно право, т. ј. да му даде писмен и судом потврђен уговор у смислу чл. 26. и 27. Оп. Имов. Законика.

Неуређен по законским наређењима а извршен уговор отвара, истина, врата парничењу, али не даје право продавцу, да може тражити повраћај ствари само за то, што уговор није судом потврђен, или што уговор није написан, као што је то досадања нестална судска пракса дозвољавала.

Продавац би могао тражити повраћај ствари тек онда, ако је било битних недостатака у вољи уговарача, превара, заблуда, и т. д., или ако није купац према уговору поступио, на прилику, није уговорену суму на вријеме исплатио и т. д.

Купац пак има право на основу уговора, који је задовољио захтјеве чл. 494. и 907. Оп. Им. Законика, судским путем приморати продавца, да влаштину ствари на њега пренесе, т. ј. да добије стварно право на купљену ствар, да је обезбиједи против сваког трећег лица. Јер све док тај уговор не буде судом потврђен, купљена ствар остаје изложена опасности од стране трећих лица, која могу имати какво стварно право на дотичну ствар, на прилику право прече купње, право прекупа и т. д., која опасност и према трећим лицима престаје, у смислу чл. 45. Оп. Имов. Законика тек послије десетогодишње незломислене и непрекидне држине.

Да би изложено тумачење било што јасније, навешћу шљедеће примјере:

1.) Петар купи од Павла ливаду за 1000 круна. Петар исплати куповну цијену, или према уговору прву рату од 300 кр., а Павле му предаде ливаду за уговорену и већ примљену цијену. Уговор је био само усмен или писмен али судом непотврђен.

У овом случају, по чл. 836. Оп. Имов. Законика, Петар је стекао право на влаштину купљене ливаде, али још није постао њен власник, те може као сваки други дужитељ тражити од Павла судским путем, да пренесе на њега влаштину или стварно право на ту ливаду, т. ј. стекао је против Павла дуговинско право, и Павле се не може ослободити тога дуга, те обавезе, без пристанка Петрова, јер што двојица уговором завежу, не може један од њих својевољно раздријешити (чл. 906. Оп. Имов. Законика).

Дакле, овај судом непотврђени уговор важи само противу Павла; а тек кад га суд потврди у смислу чл. 26. Оп. И. Законика важи и против свакога, тј. Петар ће тада постати власником купљене ливаде, или ти, добиће на ту ливаду стварно право (чл. 870. и 871. О. Имов. Законика).

Што чл. 498. Оп. Им. Законика каже, да се неће моћи судом постићи ниједно право, које би потицало из уговора без законом одређенога облика, то важи само кад закон не би што друго наређивао за поједине случајеве; али чл. 837. Оп. Им. Законика наређује, кад би Павле већ Петру продану ливаду уговором, судом непотврђеним, другоме незломисленоме купцу продао уговором, судом потврђеним, да је Павле дужан Петру не само повратити примљену цијену него и све штете надокнадити, проузроковане му овим уговором; и уз то још да одговара суду и заслужену казну прима у колико је пријеварник.

Даље, Петар држи у својој власти непрекидно десет година у Павла купљену ливаду и силом чл. 45. Оп. Имов. Зак., тек се наврше десет година, постаје власником те ливаде исто као да је уговор био судом потврђен, само ако је његова држина била незломислена, јер одржај у овом случају замјењује судску потврду.

Тако видимо, да силом чл. 45. као и чл. 837. Оп. Им. Законика извршени уговор између Петра и Павла, и ако нема законом одређеног облика, т. ј. и ако није био судом потврђен, ипак даје Петру право у једном случају, да тражи од Павла накнаду свих штета, које могу бити огромне; а у другом случају да постане власником купљене ливаде.

Овдје треба да обратимо пажњу на чл. 816. и 820. Оп. Им. Законика, по којима је држина Петрова незломислена и ако није темељита, т. ј. и ако није основана на законитој куповини, јер „да буде незломислена, доста је да сам држитељ доиста мисли и вјерује да је темељита, па баш да у истину и није тако".

У сваком случају пак, пред судом је сваки држитељ незломислен, док се год не докаже да није (чл. 818. Оп. Им. Зак.)

2.) На ливаду коју је Павле продао Петру, има право прече купње Марко. брат Павлов. У смислу чл. 60. Оп. Им. Законика Марко је дужан, да сачува то своје право, поднијети жалбу о повриједи тог свог права кроз недјељу дана од оног дана ког је дознао за продају те ливаде; а пошто истече мјесец дана, од како је тај купопродајни уговор био судом потврђен, свака ће жалба застарати, па ма кад Марко за то дознао.

Али ако је Марко био одсутан у иностранству кад је Павле продао своју ливаду Петру без уговора судом потврђеног, па се дома повратио прије него ли се навршило десет година од кад је ливада прешла из власти и рука Павлових у власт и у руке Петрове, и тек је дознао за то, одмах поднио суду жалбу о повриједи свога права, суд му га може признати каноти стварно право трећега на ту ливаду, уз услове како суд за прâво нађе; и Петар ваља да Марку преда ливаду за то што уговор куповине није судом потврдио. Навршили се десет година Петрове непрекидне и незломислене држине прије него ли Марко дознаде за ту купопродају и прије него ли жалбу поднесе против исте, Марко не може већ своје право постићи, јер десетогодишњи одржај замјењује судску потврду, и ливада остаје у влаштини Петровој.

Ето пошљедице немарности или незнања купчева, који судски не потврди своју куповину, и тим је не обезбиједи од трећих лица, који на купљену непокретност имају какво стварно право.

Због тога, а и да се избјегне неминовно отуда парничење пред судовима, наш Општи Имовински Законик наређује (чл. 26. и 27.) како се обезбјеђује и утврђује влаштина. И да би се на пут стало непослуху овим наређењима, т. ј. да би се наш народ принудио да купопродајне уговоре судски потврђује, потписати ће се постарати, да законитим путем изађе наредба, којом ће се предвидјети новчана казна за све случајеве непослуха од дана публицирања овог расписа.

Према изложеном тумачењу наведених наређења нашег Оп. Имов. Законика судови ће унапријед рјешавати све парнице, које потијечу од судом непотврђених купопродајних уговора непокретности, чим се обуставља Министарска Наредба од 5. септембра т. г. број 3143. — а све већ ријешене парнице у Великом Суду, наравно, остају коначно свршене.

Пријем овог расписа нека ми судови потврде.

Број 3981.

Цетиње, 12. децембра 1907.

Министар Правде,
Д-р Л. Томановић.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њихова Краљевска Височанства Престолонашљедник Књаз Данило и Књагиња Милица повратили су се с Тополице на Цетиње, тек се погоршало стање Књажевића Станислава.

ЗАПИСНИК XIII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ
ЦРНОГОРСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
држане 10. децембра 1907. год.

Предсједавао потпредсједник
Милисав Ј. Николић

секретар
Мил. Татар.

Почетак у 9½ сати прије подне.

Од стране кн. владе присутан г. министар Д. Вукотић.

Потпредсједник отвара XIII. редовну сједницу.

Секретар Татар чита записник XI редовне сједнице, који је без примједаба примљен.

Секретар Поповић чита записник XII редовне сједнице, који је Скупштина без примједаба примила. Затим чита у изводу молбе и жалбе, и то: Милоша Р. Стојовића, кмета из Гостиља; Радосава М. Влаховића, из Роваца; Перована и Пера З Радоњића, из Колашина; Митра Р. Брајовића, официра с друштвом из Бјелопавлића; Сима Р. Павићевића, из Рсојевића; Тодора Вујисића, из Колашина; Пера И. Вукчевића с друштвом, типографа из Цетиња; Марка Ф. Јовановића, из Бјелоша а сада у Русији; Филипа Јерговића и Шпира Огњеновића.

Секретар Татар чита посланичке приједлоге, и то: Риста Бошковића, односно установе сталне пограничне страже на страни капетаније пољске; Павла Вујисића и Илије Каничића по молби Ника Дрецуна; Ђорђија Милановића о успостављању телеграфске станице на Крсцу у Голији; Саве Драговића о грађењу путева крчаника у капетанији горњо-морачкој; Милутина Татара односно молбе Николе В. Јанковића и Маша Т. Стругара с Цеклина и Ђорђија Милановића о изради пута преко Вражегрмаца.

Даље чита питања посланика: Сава П. Вулетића и Крста Поповића на г. министра финансија и грађевина, односно регулисања ријеке Цијевне и Мораче као и неких потока у Зети и Петра Л. Добрецовића на г. министра финансија и грађевина о увођењу нарочитих књижица за дажбине: поповину, школарину и обавезни рад, и интерпелацију Ђорђија Милановића, упућену на г. министра финансија и грађевина, односно израде пројектованог пута Никшић — Грахово.

Прелази се на дневни ред.

Саво П. Вулетић тражи, да се прочита жалба Видака П. Тиодоровића. бив. официра из Зете, а коју је раније издвојио за посебан претрес и рјешење.

Извјестилац Протић чита Тиодоровићеву жалбу.

Саво П. Вулетић истиче, да и ако немамо до сад војног закона, опет отпуштање и пенсионисање војних чиновника бива и треба да буде аналогно одредбама закона о чиновницима грађанског реда. Тврди да је према томе, с Тиодоровићем незаконито поступљено кад је отпуштен из службе без пресуде каквог суда *a la* дисциплинарни суд, који постоји за чиновнике грађанског реда. Даље вели, да може бити да је Тиодоровић гријешио, али он овдје заступа принцип, и никако није за то, да се овако могу узимати чинови људима, па предлаже, да се његова жалба упути министру војном, да с њоме поступи законито.

Шћепо Мартиновић тврди, да је одбор, у којему је и он, одбио Тиодоровићеву жалбу на основу извјешћа министра војног и тражи, да се то извјешће прочита.

Извјестилац чита извјешће, у којем се каже, да је Тиодоровић отпуштен због пића.

Саво П. Вулетић опет истиче, како му овдје није толико до конкретног случаја колико до принципа. Напомиње афере неких официра, за које су се образовали судови да их суде, те вели, да је сличан суд могао судити и Тиодоровића, а не да му се не пресуђену одузме право на пенсију, коју је по годинама службе стекао, па тражи, да се његов ранији предлог усвоји.

Извјестилац вели, да је одбор имао у виду само акт министра војног, а да није знао да ли је то суд судио.

Потпредсједник Николић указује на окружницу, на основу које се официри лишавају службе због неуредна живота.

Нико Татар вели, да је овдје само у питању принцип, па да се не би и са другима тако поступало те се слаже с Вулетићевом редакцијом.

Потпредсједник ставља на гласање одборски извјештај, који Скупштина одбија, а прима Вулетићев предлог.

Мило Дожић јавља се за жалбу Авра Г. Вукашиновића, кмета у Анцелату, а коју је раније издвојио за посебан претрес, па моли, да се ова прочита.

Извјестилац чита Вукашиновићеву жалбу, као и односно ријешење Министарског Савјета.

Мило Дожић изјављује, да је жалба овога у свему истинита.

Истиче како је Вукашиновић одређен био, да у осуству кап. Чукића врши дужност овога сагласно чл. 3. закона о устројству судова, и да је ту дужност вршио скоро 3 мјесеца дана, за коју није добио никакве накнаде па предлаже, да се жалиоцу даде накнада и то одмах, а држава нека тражи кривца за накнаду те своте.

Даље, узимају учешћа по овом предмету: г. г. Нико Татар, Јанко Спасојевић, Крсто Поповић, Мило Дожић, Д-р Радуловић, Протић, Живко Драговић и Милутин Татар, послије чега се усваја предлог г. Дожића.

Потпредсједник даје 10 минута одмора.

Послије одмора.

Извјестилац напомиње, да молба Јована П. Вуксановића, за коју се јавио посланик Рамовић, спада у категорију оних молба и жалба, које су упућене министрима на надлежни поступак и ријешење.

Ђорђије Милановић јавља се за жалбу Андрије Ј. Рончевића, из Никшића, а коју је раније издвојио за посебан претсес и тражи, да се ова прочита.

Извјестилац чита Рончевићеву жалбу, а затим односно извјешће г. министра унутрашњих дјела.

Ђорђије Милановић излажући ову ствар како је текла налази, да је Рончевићу криво и незаконито учињено и тражи, да му се исправи.

Шћепо Мартиновић у подужем говору излаже како је ствар текла, па тврди, да жалиоцу није ништа криво учињено и вели, да је излишно било о овој ствари говорити.

Потпредсједник Николић напомиње, да су наводи Ш. Мартиновића у свему тачни, па предлаже да се преко овог предмета пријеђе на дневни ред, — што Скупштина усваја.

Ђорђије Милановић јавља се за жалбу ком. Стева М. Врбице, бив. шефа полиције у Никшићу, а коју је издвојио био за посебан претрес и тражи, да се ова прочита.

Извјестилац чита Врбичину жалбу, као и односно извјешће г мин. ун. дјела.

Ђорђије Милановић констатује, да је Врбици против закона учињено, будући да је као шеф полиције имао много мању плату од другова му, па с тога тражи, да му се исправи.

По овом предмету узимају ријеч г. г. Сава Драговић, Ђорђије Милановић, Нико Татар, потпредсједник Николић и Јанко Спасојевић, који вели, да је Врбици већа плата сада него прије; послије чега је усвојен одборски извјештај.

Сједница је закључена у 12 сати, а друга ће се накнадно заказати.

Секретар
Милутин Татар

Потпредсједник
Милисав Ј. Николић

Црвена Књига о Мађедонији

Аустро-угарским делегацијама раздата је Црвена Књига, у којој је нова збирка докумената, на броју 181 о реформној акцији у Мађедонији, и то од октобра 1906. до октобра 1907. год. Та збирка почиње извјештајем, који је послат грофу Голуховском пред његов пад, о финансиском стању у Мађедонији. Исто су тако главни предмет тих извјештаја и преговори који су вођени о тропроцентном повећању турске царине ради повраћања равнотеже у мађедонском буџету. Цивилни агенат, ђенерални консул Опенхајмер, јавља у децембру, да је за три семестра, од постављања финансиске комисије, знатно порасло утицање пореских прихода.

Правосуђе у Мађедонији занима силе још од јесени 1906. Солунски ђенерални консул Пара шаље извјештај, у коме је опис солунске тамнице Једикуле, коју је посјетио с руским консулом, у којој је тада било 1680 хапсеника.

18. децембра 1906. послао је министар спољних послова барон Ерентал посланику Палавичинију у Цариграду упуство, да великом везиру сврати пажњу на ново растење бугарских и турских чета и да му нагласи потребу, да се томе енергично стане на пут.

Да су чете напредовале од чести и због недовољног сузбијања њиховог, види се из извјештаја цивилног агента Опенхајмера од 9. фебруара, који је своја опажања саопштио и ђенералном инспектору Хилми-паши. Становници не смију пријављивати револуционарне изасланике, јер се боје освете, а против изасланика полиција је неспособна. Пошто полиција ушљед тога не проналази истинске кривице, она похапси што је могуће више бајаги сумњивих људи, који мјесецима леже у истражном затвору, док их суд не ослободи. Па ипак је полиција све боља, но што је била прије доласка Хилми-пашина, који се бар бори против подмитљивости њене. Опенхајмер жели повећање полициског кадра и финансиској комисији предлаже, да се буџет повећа за 10,000 турских лира, што је и усвојено уз резерву оба турска комесара.

О жртвама, које су пале од чета само у скопском санџаку у годинама 1905. и 1906., има преглед у таблици, коју из Скопља шиље ђенерални консул Рапапорт 19. фебруара 1906. У 38 сукоба, који су били за те двије године, пали су 109 бугарских и 113 српских комита, 14 грађана и 44 војника и жандарма; осим тога убијено је 659 душа и преко 100 је одведено или их је нестало. Уз то долази велики број рањеника. Али се од 1905. до 1906. опажа опадање.

Али за то покрет расте на југу и ушљед извјештаја о нападима под командом једног тобожњег грчког официра, овлашћује барон Ерентал 27. фебруара посланика у Атини, барона Макија „да на згодан начин прибави важности дотичним саопштењима, која се не слажу с увјерењима грчке владе о ограничењу рада тих чета“.

О радњи српског револуционарног комитета јавља цивилни агенат Опенхајмер 28. децембра, да се сједиште комитета из Врање, гдје је веома изложен надзору, преселило у Сурдулицу и тамо опрема чете. Ни грчки комитети не сједе скрштених руку а почетак веће активности бугарских револуционара јесте одашиљање седам нових чета у Мађедонију. Румунска пропаганда више ради културним радом и нарочито је у битољском вилајету постигла приличне успјехе.

21. децембра 1907. јавља аустриски посланик из Цариграда, да је у Цариград послата турска судска комисија, која се тамо савјетује с Хилми-пашом о реформи правосуђа и подноси предлоге. Посланик је јавио Порти, да Аустро-Угарска остаје при мирцштешком програму, који предвиђа реформу правосуђа; материјал који су прикупили турски делегати, биће проучен, али се ни најмање неће попустити од потпуног извршења мирцштешког програма. Исто се тако изјаснио и руски посланик. Дана 27. и 29. фебруара јавља астријски послсник, какве је одлуке донио турски министарски савјет о судским реформама у Мађедонији; међу њима је и одлука о постављању три хришћанска судска инспектора.

Даље се у Црвеној Књизи вели, да су у марту 1907. год. учињене представке у Атини и Биограду због преласка чета. Министар предсједник Пашић пориче, и покрај тврђења барона Цикана и руског посланика, да српска влада помаже или трпи образовање чета у Краљевини и увјерава да ће забранити свако образовање чета, али је додао како не може спријечити да приватни људи помажу новцем Старосрбијанце, које узнемирују многобројне арнаутске чете. Барон Цикан примјетио је, да досадашње држање српске владе свакојако прије поможе немирним елементима у Мађедонији и да је потребно што прије од тога одустати.

28. марта јавља цариградски аустриски посланик, да је конференција ријешила, да Порти преда колективну ноту о извршењу пет тачака, које је предложио жандармериски инспектор Дђорђис и с којима се сагласио ђенерални инспектор Хилми-паша, а нарочито се тичу тога, да војска помаже жандармерију. Порта је то усвојила 6. априла. Цариградски листови јавили су 4. априла у службеном дијелу извршене мјере, које је Порта ријешила за реорганизацију правосуђа у Мађедонији.

20. априла јавља гроф Менсдорф из Лондона, да га је сер Едвар Грај питао, како стоји ствар с аустро-угарским предлозима о реформи правосуђа. Барон Ерентал јавио је посланику, да цариградски посланици аустријски и руски израђују правилник, који ће кабинети бечки и петроградски проучити и најприје се између себе споразумјети.

Пошто је у марту и већем дијелу априла у Мађедонији владао релативно мир, убиства учествају крајем априла и почетком маја. Све више заробљења и сукоба, а нарочито један напад, који су, како се доцније утврдило, извршили мухамеданци, дало је дипломацији доста посла. Српска пропаганда држи се најмирније, вјерна свом начину, како је то опазио ђенерални консул Опенхајмер, да наприје учврсти постигнуте успјехе, па тек онда да приступи новим акцијама.

30. маја јавља цариградски аустриски посланик о новом царинском правилнику, који је ступио у живот у вези с повећањем царине.

26. јуна прима сер Едвард Грај у лондонском министарству спољних послова депутацију, која га је хтјела интерпелисати о мађедонским пословима. Исту је предводио енглески првосвештеник, а састављена је била из епископа, професора и чланова горњег и доњег дома, међу којима и чланови Балканског Комитета. Министров је одговор познат. И Ерентал очекује врло добро дјејство оног пасуса, гдје је Грај рекао, да ће проиграти симпатије Европе они балкански народи, који у својим областима строго не спречавају образовање чета, па је са задовољством поздравио Грејове ријечи, којима се изјашњава против посебног поступања Енглеске у мађедонским стварима. Ерентал овлашћује свог посланика у Лондону, да енглеском министру саопшти, да ће се програм споразумних сила за реорганизацију судства саопштити посланицима у Цариграду можда још у јулу, или свакојако у августу.

У Црвеној Књизи је и Еренталово упуство од 15. септембра ов. год. посланицима у Биограду, Атини и Софији, да дотичним владама сврате пажњу на погрешно тумачење члана 3. мирцштешког програма.

Саопштавамо главну садржину ове дипломатске аустро-угарске Црвене Књиге, у којој — као што видимо — није изнесено ништа што се већ није раније знало.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Васпитање демократије. Прије неког времана француски лист „Matin“ расписао је конкурс за „васпитање демократије“ и тражио од наставничког збора, да каже правила и принципе, по којима би се будући грађани спремали за тешке дужности у животу.

На тај конкурс поднесено је више од 4000 расправа, од којих двије трећине припадају наставницима и учитељима.

Сви писци расправа заступали су тако рећи једногласно, једно исто мишљење; имали су један исти идеал, који ћемо у неколико ријечи изнијети,

Спремати велике душе, дајући француској младежи доста науке, да би могла да разумије; доста да чита, да би знала да обожава и доста морала, да би знала да воли.

Образовати вољу у дјеце француске више него памћење, да они у географији не виде само низ имена, која треба да запамте, већ средство, да познају и поју разноликости племена и језика, оригиналност националног темперамента и вриједност земље француске.

Историја не треба да буде предмет за рецитовање, већ да то буде прилика за онога, који ће тек настати да живи, да види сву славу прошлости, која ће га подстакнути на племенита дјела и пробудити у њему достојанство, да буде човјек.

Настава треба да буде грађанска; дјечацима, да се покажу закони, да изишавши из школе не буду оно, што смо ми били: бјегунци са историје римске, а залутали у данашњи град и неспособни задуго, да нађемо свој пут кроз ово вријеме, које не познавасмо.

Навикавати тијело човјечије на хигијенска правила; скренути му пажњу на моралну вриједност чистоте и тако га спасти од заразе и физичке биједе, која је много гора, него ли материјална.

Довести младића у одношај солидарности, уливајући му у душу онај патриотизам, без којега би се он осјећао као биједник, који је изгубљен у пространом човјечанству, који би свога сусједа сматрао за странца, морално тако далеко од њега, као афрички црнац или амерички црвенокожац.

Објаснити му, да ће му сусјед његов увијек помоћи, да чува свој кутић земље и своју срећу, да он може тражити у дједова сва својства његова језика, и све хероје свога племена. Али као у замјену, он треба да помаже, да се одржи овај свежањ традиција, интереса, права и дужности, што се зове отаџбина.

Најзад, образовати људе тако, као што се образују само у Француској, људе који ће свијетлити човјечанству.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Из Народне Скупштине. У прошли четвртак приступила је Народна Скупштина претресу предлога државног буџета за год. 1908. Пошто је прочитан извјештај финансијског одбора, који је неке од Владе предложене партије и позиције смањио или сасвијем укинуо, а неке повећао, те тако државне приходе и расходе свео на кр. 2,668.312, отворена је начелна дебата, у којој је најприје министар финансија и грађевина г. Душан Вукотић изложио стање наших финансија и објаснио буџетски предлог, који је Влада поднијела. У живој дебати која се иза тога развила и још се завршила није, учествовали су многи посланици, који су о нашим финансијама говорили оном пажњом и озбиљношћу, коју заслужује овај први од Скупштине претресани буџет.

Избори народних посланика. Накнадни избори народних посланика за варош Цетиње и капетанију величку извршени су у недјељу, 16. о. мј., у потпуном реду. На Цетињу је изабран за народног посланика члан конзисторије и дворски свештеник г. поп Илија Јовићевић, а у капетанији величкој г. Филип Протић, рачуноспитач Главне Држ. Контроле.

Официрска забава. Због тешке болести Њ. Свј. Књажевића Станислава била је отказана официрска забава, која се имала држати 17. о. мј. у част имендана Њ. Кр. В. Књаза Нашљедника.

Нов закон за усељавање у Америку. Прошастог љета бавила се у Европи једна америчка комисија, која је проучавала овдашње прилике и узроке, што гоне наш свијет на исељавање. Проучивши то предложила је та комисија измјену америчкога закона о усељавању и овијех дана изнијела је пред сенат предлог у том смислу. Комисија захтијева, да сваки амерички досељеник умије бар на свом матерњем језику читати и писати, да донесе са собом моралну свједоџбу, у којој општинско представништво његовога мјеста посвједочава, дадотични није извршио ни једно кажњиво дјело. Препоручују даље, да се из једне државе не пропушта више од недесет хиљада душа да се усели у току од дванаест мјесеца. Овај пошљедњи предлог очито се највише тиче Аустро-Угарскеи Италије, јер прошле године иселило се из Италије око четири стотине хиљада душа, а скоро толико исто и из Аустро-Угарске.

Како се из овога види, Америка ради из свијех сила да од себе одбије ону најезду странијех радника, којима је досад преплављена била.

Прилози цркви Св. Јована у Бајицама. Покрај толико прилога, које смо до сад добили за цркву у Бајицама, наша браћа — како ова те су код своје куће, тако и она, те су преко Атланског Океана, у Америци, — не престају својој цркви прилагати знатне суме новаца.

У редове најновијих прилагача биљежимо: на првом мјесту министра војног, генерал-ађутанта, господина бригадира Митра Мартиновића, који приложи за душу својих родитеља, Бошка и Јоване, круна *три стотине* (300 кр.) за *два свијетњака* пред олтаром у којима је црква оскудијевала.

Потписати Одбор у име своје и своје Општине захваљује племенитом дародавцу на тако лијепом и обилатом прилогу као и на цијелом његовом раду и заузимању око општег напретка наших општинских послова.

Затим су приложили: Филип Ђ. Мартиновић, кр. 24 и 6 пара; Илија попов Мартиновић посла из Америке кр. 30; Марко Филипов Мартиновић посла из Америке кр. 30; Ђуро Ивов Мартиновић посла из Америке кр. 5; у све круна 89 и 6 пара. Ову пошљедну суму Одбор ће употребити на израду црквене пјевнице са оним прилозима, који су прошле године за ту сврху обећани, те тако кроз кратко вријеме имаћемо цркву у доста потпуном реду. И овим прилагачима Одбор у име своје и своје Општине изјављује најтоплију захвалност на овако знатним и Богу угодним прилозима; нарочито онијема у Америци желимо, да их у њиховом раду послужи срећа, како би се што прије здраво и весело повратили у своју домовину.

Бајице, 18. доцембра 1907.

Предсједник Црквеног Одбора,
Поп Марко Мартиновић.

ТЕЛЕГРАМИ

Загреб, 16. децем. Бивша народна странка одржала је данас збор, на коме је закључено, да се одбор странке има прецизно изјаснити у питању жељезничке прагматике и једно дефинитивно становиште заузети. На збору је бан Ракоцај развио свој програм изјавивши, да стоји на нагодби од 1868. г. Он ће — вели — настојати да се садањи неспоразум с угарском владом мирним путем ријеши, иначе би се морале сазвати регниколарне депутације. У програму обећаје бан и опште право гласа.

Цариград, 17. дец. Јучер на је састанку амбасадора закључена и потписана колективна нота, која остаје при старом захтјеву, да се мандати реформних органа у Мађедонији имају продужити.

Петроград, 17. дец. Дума је усвојила предлог односно кредита од 15 милијона рубаља на име помоћи предјелима који су пострадали од неродице. Дума се затијем одложила до 16. јануара 1908. г.

Рим, 17. дец. Краљ је примио оставку министра војног генерала Вигано, и наименовао је на мјесто њега за министра сенатора инжинира Северина Казано.

Софија, 18. дец. Народном Собрању поднесен је предлог државног буџета за г. 1908. Приходи су предвиђени са 126,983.000 франака, дакле за 5 милијона више него у г. 1907. Објашњење министрово о повољном финансиском стању Бугарске изазвало је живо одобравање са стране посланика.

Беч, 18. дец. Званично је објављен закон о поравнању између Аустрије и Угарске.

Петроград, 19. дец. У судском претресу против потписника виборшког манифеста, двојица су ослобођени, а сви други су осуђени на три мјесеца затвора.

Цариград, 19. дец. Пошто је Георгијадес-бег, књаз Самоса, дао оставку, наименован је за књаза Копасис-ефенди, државни савјетник.

Париз, 19. дец. Министар правде, Гијо, умро је напрасно у сенату.

Рим, 20. дец. Ерентал и Титони измијенили су поводом Нове Године телеграфске честитке, у којима изјављују најтоплије жеље за одржањем веза пријатељства и повјерења између Аустро-Угарске и Италије.

Беч, 21. дец. Поводом закљученог поравнања између Аустрије и Угарске, одликовали су аустриски и угарски министар предсједник великим крстом орденом св. Стевана.

Франкфурт, 21. децембра. Из Одесе јавља се овдашњим листовима о великим нередима у губернији Бесарабији и крвавим сукобима између полиције и сељака, од којих је 11 убјено, а много рањено. Војска је послата на лице мјеста да ред успостави

Самара, 21. децембра. Шеф жандармериске управе, пуковник Бобров, убијен је јучер на улици метком из револвера. Убица је непознат.

Баку, 21. децембра. У рудницима нафте велики број радника прекинуо је рад.

Петроград, 22. децем. „У Нов. Времену“ одговара Вите на нападе Куропаткинове и износи му велике погрешке, које је починио не само као главни заповједник војске у Манџурији него и прије рата као министар војни.

Позив на Претплату

Првог јануара 1908 године истиче претплата многим нашим г. г. претплатницима, — зато се позивају исти — ако желе и даље наш лист примати — да изволе на вријеме обновити претплату, — како не би било прекидања у пошиљци листа.

Претплату на **„Глас Црногорца“** прима: **за Црну Гору, Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину и све друге земље — само Администрација „Гл. Црногорца“** на **Цетињу.** — Коме је наручније може претплату слати госп. **Вељку Рамадановићу, Књ. Цр. агенту у Котор (Cattaro — Dalmatien).**

„Глас Црногорца“ стаје: за Црну Гору на годину круна 8; — на пола године круна 4. — За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину: на годину круна 12, — на пола године круна 6. — За све друге земље: на годину 20. франака у злату, — на пола године 10. франака у злату.

„Глас Црногорца“ неће се никоме слати — ко унапријед не пошаље претплату.

Претплата на „Глас Црногорца“ прима се само у годишњим и полугодишњим роковима. —

Цетиње, 7. децембра 1007.

„Администрација Гласа Црногорца“

ОБЈАВА

Миљо Мијатов Чепић, из Горње Мораче, пошаоје у Америку назад $4^1/_2$ године. У првој години јављао се својој фамилији из „Glencov" у Америци, а у потоње три и по године није о себе ником у својој домовини дао гласа, те се умољава свако ко би ишта знао или могао знати о реченом Мињу, да извијести ово Министарство.

Број 9357 а. Из канцеларије Књ. Министарства Иностранијех Дјела. Цетиње, 8. децембра 1907. 2,3

Службени огласи

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају доље описане непокретности Милије Петрова Гргуровића, из Главице, која је процијењена 575 круна.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Суда. За продају одређују се три рока: 15. јануар, 15. фебруар и 15. јуни 1908. године, у 3. сата пошље подне.

На првом року неће се непокретност продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али никако испод $^2/_3$ процјене, на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности. Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, и сви они, који имају право прече купње да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

1.) $^1/_4$. оране земље у звано мјесто „Вења Папрат". Граничи се: источно брежином Павића Севова, западно земљом Петра Севова, јужно Ћетко Павлов, сјеверно Спасоје Ђуров, процијењено 100 круна.

2.) Гора у мјесто звано Занога, граничи се: источно Павла Мисјина, запада авлијом Умоболног Дома, јужно гором Спасоја Ђурова, сјеверно гором Станице жене Милијине, процијењено 120 круна.

3.) једно рало ливаде у звано мјесто „Бродац". Граничи се: источно Кења Мирова, западно Петра Савова, јужно Станице жене Милине, сјеверно истог Петра. Процијењено круна 270.

4.) $^1/_4$ горе на „Бродац", граничи се: источно и западно Павића Севова, јужно и сјеверно Станица жена Милина, сјеверно истог Петра, процијењена 60 круна.

5.) Четврти дио од појате и припадајућа насеоница са истом у село код куће Петра Севова. Граничи се са сваке стране реченог Петра процијењена 25. круна

Број 794.—295.—1907.

Данилов Град, 13. децембра 1907.

Капетански Суд.
Капетан: П. Бошковић.

Р. 261 Бр. 537. 1,1

ОГЛАС — Износи се на јавну продају следеће непокретности Марка В. Бећира из Раићевића.

Земља у Вељи Бостур, под пут, $^1/_4$ оранице која граничи од истока Вуко Драгов, југа Иво Попов, запада Вуко Драгов, и сјевера Станко Васов, процијењена круна 160.

Земља у ливаду у Бостур, $^1/_4$ оранице, граничи од истока Перо Марош, југа комуница Раићевицка, запада Саво Васов и сјевера Иво Попов, процијењена круна 140.

Земља у Алексин до, Бостур, $^2/_4$ оранице граничи од истока комуница Раићевицка, југа и запада Кате Јокова и сјевера Саво Васов, процијењена круна 390.

Земља са удутом у Попов до, Бостур, рало 1. $^1/_8$ оранице, граничи од истока комуница Раићевицка и Андрија Зеков, југа Ђуро Ников и Марко Драгов, запада Перо Марош и сјевера комуница Раићевицка, процијењена круна 708.

Дијо у воду вељо-бостурску, процијењен круна 150.

Дијо горе у Вељи врх, са удијоницима Бећирима, процијењен круна 20.

Дијо горе у Пода, са удијоницима Бећирима, процијењен круна 60.

Дијо горе и удута у Дупље, са удијоницима Бећирима, процијењен круна 60.

Дијо горе у Густи грм, са удијоницима Бећирима, процијењен круна 80.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда на Његуше.

За продају одређују се три рока: први 22. јануара, други 22. фебруара и трећи 22. јуна 1908. године, у 3 сата послије подне.

На првом року непокретности се неће продати испод процијењене вриједности а на другом хоће али не испод $^2/_3$ процијењене вриједности, а на трећем року непокретности ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они који на напокретностима имају какво реално право, као и сви они који имају право прече купње да се пријаве Суду пријед прве продаје.

Број 733.—284—1907.

Његуши, 18. децембра 1907. год.

Капетански Суд.
Капетан Ђуро Врбица.

Р. 292 Бр. 543. 1,1

Приватни огласи

ОГЛАС. — У магазину овдашње царинарнице; налазе се два комада „цилиндри", спроводницом број 89 од 21. септембра тек. год. царинарнице — Његуши, упућени на адресу Пера Дујовића овдашњег, које исти не прима, узроком, што каже. да ту поруџбину није ником ни чинио.

Те се овијем позива прави власник робе, који ће право влаштине документирати, да плативши на истој државне дажбине исту подигне у року до 10. јануара 1908. У противном царинарница ће послье овог рока извршити наређења царинског закона, која се на такве робе односе.

Бр. 492. Данилов-град, 11. децем. 1907.

Управник Царинарнице
Кап. Т. Ђуровић

Р. 92, Бр. 531, 2,2

ОГЛАС

Потписати тражим за хотела добру кужинарку, која је прије била у хотелу али доброј фамилији, тако и једног вриједног камалијера који је такође радио у хотелу око трпезе и кафане; плате приличне услови повољни; — да се одма обрате с понудом и свим способностима подписатом.

Никшић, 28./11 1907.

Р. 50, бр. 517, 3,3 **Никола Барзут.**

СРЕЋКЕ!

Српске Државне Класне Лутрије за I. класу 35 Кола, којих ће бити вучење

11 јануара идуће 1908 године

Готове су, и могу се добити код потписатих овлашћених продаваца.

Стају 1 цијела срећка 24 динара, $^1/_2$ срећке 12 динара и $^1/_4$ срећке 6 динара.

План играња ове Лутрије, из кога се може видјети вучења појединих класа, подјеле добитака по класама, и сва нужна обавјештења шаљемо уза сваку извршену поруџбину бесплатно.

Уплату за срећке најподесније је слати поштанском упутницом на фирму.

Биоград, децембра 1907. год.

Л. Кокановића & Друга
Овлашћене Продавце Срећака.

П. п. бр. 525. 2,4.

ГОСТИОНИЦА И КАФАНА

„КОСОВО"

потпуно реновирана, отпочела је свој рад 16. о. м..

Поред добре кујне, снабдјевена је чистим и добрим пићем, те се најтоплије препоручује и моли за што већу посјету.

Цијене умјерене, услуга тачна и брза.

Цетиње, 16. септембра 1907. г.

С поштовањем
Никола Кнежевић
гостионичар.

р. 49. бр. 419. 8,11.

НАЈНОВИЈА ЛИНИЈА

„ТРСТ—НЕВ-ОРЛЕАНС"

Аустријско поморско парабродско друштво, ставља на знање заинтересованом путничком свијету, да је 15. августа тек. године, поред линија: **„Трст—Њу-Јорк", „Трст—Буенос-Заирес"**, отворило и грећу најновију линију **„Трст—Нев-Орлеанс"...**

Линија „Трст—Нев-Орлеанс", није скупља од линије Трст—Њу-Јорк, дочим путници који полазе за Калифорнију, Аризону, Неваду, Вашингтон, Мексико и остале сјеверније предјеле уштеде велике суме новаца преко **„Нев-Орлеанса"**, и не излажу се излишном путовању преко **„Њу-Јорка"**.

Експедицију путника на свим именованим линијама, друштво врши сваких осам дана са парабродима најмодерније конструкције сграђеним и ове године пуштеним у саобраћају.

Сваки путник може себи живот и уложени новац осигурати.

За путне карте, обратите се генералној агенцији Аустријског поморског друштва (Austro-Americana) у Котору.

р. 123, бр. 411, 7,8

ПОЗИВ

НАРОДНА ШТЕДИОНИЦА НА ЦЕТИЊУ

Позива

На уписивање III-ег кола својих акција (удјела) са почетком уплате од 1. јануара 1908. год.

Вриједност је једне потпуно уплаћене акције кр. 104., која се уплаћује кроз 4 године; а исплаћује се према чл. 60. својих правила, свршетком пете године са припадајућом добити (дивидендом).

Цетиње, 11. децембра 1907.

Управа

Р. 57, Бр. 539, 1,6 **Народне Штедионице**

ПОЗИВ

Одбор за водовод задужбине, **вакфа Аверића у Бару,** овим позива све оне дужнике, који дугују поменутом вакфу, да до дана 1. јануара 1908. год. изволе исплатити дугујући новац, како би се рад могао на водовод довршити; у противном случају одбор је принуђен, и против своје добре воље, да наплату тражи судским путем.

Бар, децембра 1907.

Предсједник Одбора
Кадија М. Карађузовић

Р. 61, Бр. 533, 2,2

ПРОДАЈА

Продајем из слободне руке своју кућу, која се налази у улици „Баја Пивљанина", између кућа г. г. кап. Рада Меденице и оф. Ива Маркова Мартиновића.

За услове обратити се потписатоме.

Р. 33, Бр. 544, 1,3 **Марко Ј. Томовић**

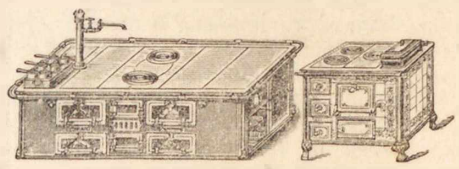

Механичко-гвожђарска Радионица

ПЕТРА ДРЕЦУНА — ЦЕТИЊЕ,

набавља, израђује и поправља све врсте **шпорета** и **пећи;** — продаје и поправља **шиваће машине** и **машине од кропљења лоза;** — израђује **громобране** и све гвожђарске послове.

П. п. Бр. 486. 5,5

100.000 КОМАДА

ЗА БАЛКАНСКУ ИЗЛОЖБУ У ЛОНДОНУ

НАЈНОВИЈЕ и НАЈЉЕПШЕ

ДОПИСНЕ КАРТЕ СА СЛИКАМА

КОЈИХ ИМА У ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ

МОГУ СЕ ДОБИТИ САМО У

КЊИЖАРА П. М. КАЛУЂЕРОВИЋА

НА ЦЕТИЊУ

Препродавцима у унутрашњости дајемо највећи попуст р. 38 бр. 420. 8,10.

ПРОДАЈТО

БЛАГОДАРНОСТ

Госп. Нико А. Живаљевић, типограф из Биограда, а родом са Бокова, приложио је храму Вознесенија Господњег на Бокову једно скупоцијено Еванђеље. Дародавцу овим путем најсрдачније благодаре општинари Бокова. Жељети је, да се и други синови наше Отаџбине оваким и сличним путем сјете свог родног мјеста, наших светиња и Богомоља. Пошто је г. дародавац давно оставио своје родно мјесто, а ипак се сјећа своје Отаџбине то и по други пут браћа Боковљани изјављују му најсрдачнију благодарност.

Боково, 15 децембра 1907. г.

У име општинара боковских:
свештеник,
Павле Рајковић
Предсједник општине,
Милош Б. Живаљевић.

р. 92. бр. 540. 1,1.

КУПУЈЕМ **сваковрсне поштанске марке;** цијене повољне.

J. Neupauer
B. Šikloš—(Hongrie).

Р. 11, бр. 346, 14,20

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Под притиском неодољиве и до гроба неизљечиве туге и жалости, приликом смрти нашег никад незаборављеног брата, односно мужа

† Николе М. Ђукановића.

потпоручика стојеће војске,

који се пресели у вјечност послије дугог и тешког боловања ноћу између 18. и 19. новембра ов. године у 35. години живота.

Сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити нашу благодарност г. г. докторима Стринићу и беранском љекару, који не жалише труда да нам милог покојника отму из чељусти смрти.

Доживотна хвала његовим друговима, који на глас његове смрти похиташе и дирљива саучешћа телеграфски упутише његовој ожалошћеној браћи.

Брацка хвала командату Васојевићске бригаде г. ком. Вешовићу, који са оноликим бројем главара и браће Васојевића покојника предвореше и до вјечне му куће испратише и сахранише.

Незаборавна хвала његовом другу подпоручику г. Драговићу, који се у име његових другова са покојником опрости онако дирљивим говором.

Хвала Васојевићском свештенству, који над покојником опијело свршише и до гроба покојника попратише, а тако исто и андријевичким учитељима, који са оноликим бројем ђака спровод увеличаше.

Вјечита хвала свима онима, који нам ма којим путем указаше саучешће у овој нашој великој жалости и ненакнадном губитку.

Салевићи, 7. окт. 1907. год.

Ожалошћени:

браћа: **Илија, Миро, Велиша, Јован, Матија;** мајка **Полексија;** супруга **Мирјана,** снаха **Мируна** и остала родбина.

Р 205. Бр. 541. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног синовца односно брата и унука.

† Томаша Стевова Божовића

Ученика VI разреда цетињске гимназије, који се 10 овог мјесеца у најљепшем цвијету своје младости, 19-ој години пресели у вјечност у Пиперима, неможемо пропустити, а да овим путем не заблагодаримо свима онима, који нам у овој големој жалости изјавише саучешће, било писмено, брзојавно или личним присуством.

Хвала покојниковим друговима на онако дирљивом брзојаву.

Вјечита хвала браћи Пиперима, који у великом броју присуствоваше и до вјечне куће испратише покојника.

Пипери, 12. децембра 1907.

Ожалошћени
Мошан и **Вукашин Божовићи**
са осталом родбином.

р. 96 бр. 545 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад незаборављеног оца односно супруга, брата и стрица

† Марка Томова Пејаковића

који се пошље кратког, али доста тешког боловања пресели у вјечност 5. децембра у 64 години свог живота.

Сматрамо за особиту дужност изјавити нашу доживотну благодарност нашим племеницима, пријатељима и познаницима, који су у великом броју присуствовали и спровод увеличали и милог нам покојника до вјечне куће испратише.

Срдачна и доживотна хвала г. г. војводи Пламенцу и сердару Раду Пламенцу, који су телеграфично учествовали у нашој огромној жалости.

Хвала мјесном свештенику попу Ђуру Клисићу, који је над покојником опјело извршио.

Хвала Саву Милићу, који је над покојником држао ријеч.

Још једном доживотна благодарност свима, који су лично, телеграфично и писмено учествовали у нашој жалости и тим нам у неколико тугу ублажили.

Лимљани, 14. децембра 1907.

Ожалошћени: синови: **Васо, Иво** и **Саво;** супруга: **Ивана**; брат: **Мило;** синовци: **Нико, Раде** и **Перо**.

Р. 148, Бр. 542 1,1

Штампа К. Ц. Државне Штампарије